

НОВА ЗОРЯ

4. WARSZAWA
Biblioteka Narodowa
Minist. Oświaty

ЧАСОПИ. ДЛЯ ПОШИРЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ХРИСТІАНСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ

Виходить два рази тижнево: в четвер на 4 ст., від неділю на 8 ст. || Передплата в краю: 1/4-річно 6 зол., місячно 2 зол. За кордоном 1/4-річно 1 амер. долар. — Ціна числа 25 сот. — Копт. П. Ш.: Краків 405.867

„Також католики“

(До психології душевного роздвоєння української інтелігенції).

Цілком недавно тому, у знанім нашим читачам анархістичнім органі, видаванім для знищення українсько-католицької Церкви в Галичині, один старший і по свому заслужений світський громадянин умістив статтю на церковно-політичну тему — нібито з приводу православного руху на Покуття — цілком у дусі того органу: *Romam esse delendam!* На погляд автора, єдиний лік на православному пропаганду то... негайний розрив з Римом і зреформування нашої Церкви на протестантський лад...

Отсей жалісний продукт невгамованого темпераменту людини, вік якої велить десять раз передумати кожде між некритичну публіку кинене слово, викликав лагідні критичні уваги з боку одного з наших духовних співробітників, де висловлено здивування ізза дивного способу аргументування.

У слід за сим, наша Редакція одержала з кол. близьких тому світському авторови, протест, зміст якого, коли викинути з нього обовязкову у наших відносінах особисту лайку, зводиться до того: не тобі, пан-отче, вчити такого старого практикуючого католика як коломийський автор!

Се типовий приклад трактування у нас церковно-політичних питань і ненормального психічного роздвоєння нашої інтелігенції на сім полі. Той факт, що тут мовляв маємо до діла з загонистою світською людиною, тут не важний. Зрештою і в сім випадку ми не маємо жадної причини сумніватися, що згаданий коломийський реформатор таки дійсно в щоденнім життю бездоганний католик; та як-раз сей факт свідчить про патологічний стан передової частини нашого народу, бо в устах не-католика, православного, масона або еретика подібні думки про Рим нікого не дивували-б і їх певно поза Українцями ніде у світі серед католиків не стрінеш.

Звідки у нас беруться „католики“ сього типу, яких по аналогії з недавною пороною амфібіних „тоже — малоросів“ можнаб назвати „також — католиками“? Для відвернення всяких непорозумінь зазначаємо згори, що до них не зараховуємо тих людей злої волі, що тільки прикидаються католиками для успішного руйнування католицької ідеї серед нашого народу і що про них була у нас мова в статті „Брехня як принцип і аргумент“ (ч. 57). Тут маємо на увазі тільки людей доброї волі, одначе зі скривленою психічною конституцією у сфері церковно-політичних справ, що на-жаль у своїй добрій вірі не менше лиха накоюють аніж свідомі брехунці-інтриганти. Отже вертаючи до питання, звідки у нас беруться такі типи, треба мати перед очима факт, що наша українська народність, не вважаючи на всю свою старину, ще досі не витворила су-

цільної культурної індивідуальности і виявляє багато прикмет примітивности, дворідности чи бастардности. На тлі отсього органічного недоросту всього громадянства можна що-тільки зрозуміти різні дивоглядні прояви нашого національного життя, серед того і церковного, яких нема у жадного иншого народу.

Возьмім наперед саме поняття католицької Церкви. З XI-го віку почавши, у нікого нема найменшого сумніву, що католицька Церква, а що не-католицька, і що поза Римом нема католицької Церкви. Натомість у нас і досі не перевелися люди, які обертаються у сфері понять часів Фотія: Папа римський — то перший достойник між рівними патріярхами; призначення його ні-до-чого не обовязує; проти нього можна довподоби бунтуватися; римська наука, організація і дисципліна обовязує зєдинених хіба стілько, скілько вони самі зволють її приймати, і т. ин. Такі анахроністичні, суперечні з самою ідеєю єдиної католицької Церкви, погляди можна стрінути у деяких православних (російських) філософів релігійних, яким уявляється якась абсурдна церковна федерація, під проводом синоду зложеного з усіх патріярхів, з римським включно... Таким романтикам годі дивуватися, одначе як пояснити собі, що у нас, по трьох віках безперервного обєднання, ще можуть бути подібні думки такі суперечні з поняттям католицької Церкви? Хіба тим, що ми за ті довгі віки від одного берега відплили, та до другого ще й досі не доплили.

Такої анахроністичної романтики в поглядах на Церкву у нас більше. Виховані майже виключно на російсько-православній історіографії, наші „також-католики“ залюбки уявляють собі український нарід в образі гарної дівчини, до якої мовляв весь світ залицяється, яка всім має право показувати свої примхи та погрожувати... гарбузом. Римови, мовляв, ми зробили ласку, признавши його теоретично; якщо він не буде нам по-волі, то ми контракт розв'язуємо...

В основі такого розумування наших „також-католиків“ лежать два грубі історичні фальші. Перший той, що Унія буцімто, довершилася більше з ініціати-ви і головно в інтересі Риму, що мовляв всі зиски були по його боці, а всі страсти по нашім. З сею історичною брехнею час уже покінчити. Певно, католицька Церква ніколи не тратила і не тратить з очей своєї вселенської місії, й вічно діяльна в напрямі церковної єдности, одначе й се правда, що наші предки більше шукали Риму ніж Рим їх. Українці не встигли були витворити власної національної Церкви, а відчуваючи інстинктивно необхідність її мусіли раз-ураз звертатися до найпершої Матери і Виховниці всіх народів — до католицької Церкви. Ті українські владки, що колись у Бересті підписали уніонний акт також не були ініціаторами і революціонерами. Вони бачили тільки необхідність. Вони боя-

лися, що коли вони самі не возьмуть справи в руки, то вони остануть пастирями без стада — владиками без вірних. Наші „також-католики“ нехай запам'ятають собі добре історичну правду: не римський прозелітизм довів до Берестейської Унії, а масовий перехід української православної людности на латинський обряд (був се час відродження католицької Церкви по тридентськім Соборі, а глибокого упадку православної) був рішачим моментом при довершенню Унії, так само як не що инше спонукало було 1708 р. львівську Ставропігію до того самого кроку як лише — порожна Успенська Церква. Отож треба раз покінчити з легендою про наші міноси, а про римські плюси. Навпаки, панове! Український нарід лише виграв на Унії, а Рим — коли його розуміти в тіснішій значінню, як сам тільки латинський обряд — тільки стратив. Рим дуже добре знав, що без Унії при тогочаснім занепаді православної Церкви, він міг рахувати на великі здобутки для латинства (і польський клир ніколи не переставав звертати Римови уваги на сі користи), одначе він не пішов по лінії обрядового егоїзму, тільки навпаки, підносячи ідею Унії до становища начального принципу Христової Церкви, видаючи в її користь закони і обороняючи її на кождім кроці, тим самим припинив, а в кождім разі сильно ослабив, розгін латинства на Схід. Одним словом, українці потребували і потребують звязку з Римом — очевидно не формального, а дійсного, сердечного і повного довіря. Що наші земляки перед віками не всі і не цілком ясно здавали собі справу з того, то можна зрозуміти; та годі вибачити новим „також-католикам“ „що ще й досі, по тільким історичнім досвіді, того не розуміють і все ще мріють про якусь „національну“ Церкву з маловажною католицькою прищипкою, або й цілком без неї.

Поза обєднаною, т. зв. греко-католицькою, Церквою не було й нема самостійної національної Церкви на Україні. Правда зараз по Берестейській Унії, з антагонізму до неї деякі православні ідеалісти взялися відроджувати українське православ'є. І дійсно довели до одного ясного моменту в його історії. Се Могилянська реформа в Києві, що її так виславляють наші історичні і літературні підручники. Та не уймаючи тому православному ренесансови нічого з його дійсних, не так-то вже богатих, цінностей, наші „також-католики“ нехай не забувають двох фактів: 1) що Могилянська реформа була спробою насильного внутрішнього окатоличення православної Церкви, себто є ярким історичним прикладом висшости католицької Церкви; митроп. Петро Могила, конкуруючи з католицькою Унією, не вмів і не міг нічого красшого видумати, як саме зблизитися до католицтва і перебрати від нього масу внутрішніх уряджень; 2) що новозреформована на католицький лад українська православна Церква помогла

була дуже успішно царицею Петрови цілізувати Росію, однак з погляду українських національних, в тім ряді і церковних, інтересів отця Церква була недоречною: твором слабим, безхарактерним і одноденним.

Ось вам і другий історичний фальш, що неначе та фіра сіна віхала в голови наших „також-католиків“.

Релігійний рух в СССР.

З переляканих голосів большевицької преси видно, що мимо всіх переслідувань усього релігійного руху таки червона влада не може з ним дати собі ради.

Найбільш енергійно має працювати в большевіль секта „ВСЕХ“ (Всесоюзний Совет Евангельських Христіан). Сего року видала та секта в СССР. релігійний календар п. з. „Евангельський Советник“ в 30.000 прим., а „Новий Завіт“ з псалтирем в 25.000 прим. Опріч того видала цілу біблію, різні духовні пісні і ноти до них та шість чисел періодичного журналу „Христіани“.

Всі ті видання переходять дуже остру цензуру (Але переходять; католицьких видань влада СССР. не пускає ніяких).

„Красная Газета“ додачу небезпекі і в тих сектанських виданнях і наводять такий вірш зі збірника духовних пісень:

„Да умереть кумирь тьлесный Матеріальний ідеаль! Дай, щоб ідеаль небесный Надь Россією возсіялъ! Дай, чтобы мечь ей был не нуженъ, Чтобы сгнула война, Чтобы жизненныхъ жемчужинъ Не губила впередь она!“ і т. д.

Таксамо „Комсомольская Правда“ потверджує великі успіхи сект: вони своїми організаціями вже переважають організації безбожників, хоч останні знаходять явну підтримку уряду.

Однак на загал признає большевицька преса, що найбільше значіння в народі має все таки „старословянська церква“, себто тихонівська, котра править Богослуження у старославянській мові.

Політика Німців в Чехії

З приводу злочення мандату німецьким послом Дром Роше.

Сьогодні більша частина німецьких послів у Чехії, а саме три їх партії: Союз хліборобів, Німецька христіянсько-суспільна партія і Німецька партія промисловців належать до урядових партій Чехословацької і мають в уряді двох міністрів. А опозиція стоїть даліше на тій самій негати, на якій стояла перед літами. З того приводу пише пражський кореспондент органу „Ляйпцігер Найесте Нахрїхтен“ ось що:

„Партійні догми, особиста зненависть і кепсько зрозуміле почуття одвічальності і короткозорий провинціалізм довели до того, що розбилися безчисленні зусилля, щоб бодей міщанські партії Німців в Чехії допровадити до одного фронту в чехословацькій парламенті. Роздор зріс до тої міри, що про якусь згоду нема що й говорити.“

ЗЕФІРИ Іван Рідль Львів 267 10—50 д вул. Академічна 2.

На тім тлі являється зрозуміла резігнація німецького посла Д-ра Роше з мандату, котра недавно наступила. Він належить до промислових кругів і все визначався енергією і знанням справ, що проявлялося особливо в його річевій критичі чеського бюджету. Нікого Чехи не слухали з такою увагою як його.

Др. Роше мав таку програму: Наперед довести до порозуміння між німецькими партіями на тій фактичного стану річі, то значить — признаючи належність німецької землі до Чехії. Опісля погодитись між собою на якусь мінімум жадаць. Тоді зачати боротьбу за те мінімум.

Таким чином Др. Роше давав програму конструктивної опозиційної політики Німцям у Чехії, — котра очевидно корисно відрізнялася від „непри-

мирности“ безплідних негатиристичних партій.

Ту свою політику зачав Др. Роше заявою в бюджетовій комісії, в листопаді 1927 р. про готовість приступити до активної, позитивної співпраці з Чехами в Чехословацькій державі. Його підпер подібною заявою провідник німецької нац.-соціалістичної партії, Др. Кнірш. І хоч у цютрі Німецької Національної Партії, до котрої належав Др. Роше, ведено довгі дебати над його заявою, кінцево партія обстоюла його заяву і в парі місяців опісля вибрали його навіть головою клубу послів тої партії, щоб дати йому більшої поваги в переговорах між німецькими партіями.

Перша в краю виробня **ЦЕРКОВНИХ СТАТУЙ (фігур)** і артистична різьбарсько-орнаментальна робітня **ФРАНЦ ІВ. МАКС** 249 Львів, Личаківська 15. 7—10

Тепер Др. Рошер зріска і головства клубу і мандату. З його трагічної, пращальної промови в чеській парламенті виходить, що його власна партія саботувала поза його плечима його акцію порозуміння. Кожний Німець — пише кореспондент — котрий слухав той промови Д-ра Рошера, мусів червоніти від сорому: тільки засліплення і інтриганства представив Др. Рошер.

Наслідки того політичного засліплення будуть такі, що взаїмна нехїть і політична мізерія будуть даліше рости. А скінчатись хїба тоді, коли на арену виступить те покоління, котре тепер домагає в нових умовах.

В Адміністрації „Нової Зорі“

- можна дістати отсі видання
- Бібліотеки Укр. Христ. Організації:
  - 4. 1. Основи соціальної . . . . . 3— зол
  - 4. 2. Світла Сходу . . . . . 3—
  - 4. 3. Спїритизм . . . . . 2—
  - 4. 4. Життя св. Кирила і Методія . 0.80
  - 4. 5. Секти й сектанти 0.60
  - 4. 6. Петро, перший уніятський митрополит України-Руси . 1.50

Початки христїянства в Київській Русі-Україні.

В сучасній історичній науці остаточно вже внясно, що поширення христїянства та христїянської культури на Україні не було ділом самого тільки Володимира Великого. Св. кн. Володимир Великий лише остаточно утвердив христїянську віру, котра почала була ширитися на українських землях значно давніше. Збереглися перекази й легенди, що приписують початки христїянської місії на наших землях св. апост. Андрееви та Климентові, Папі Римському (що його римський цар Нерон заслав до Криму в І. в.). Найновіші дослідники гадають, що сям переказам можна вірити, й що в кожній разі христїянська проповідь розпочалася в південній Україні таки в І.—ІІ. віці по Р. Хр. Але довший час христїянство не могло утвердитися на Україні через постійний рух по українських степах різних племен (переважно кочовницьких, напів-диких), котрі нищили на своїм шляху здобутки христїянської релігії й культури. Особливо значні були успіхи христїянської місії (правовірної й аріянської) на Україні за панування Готів — у IV. в. Але рух Гунів і т. зв. „велике переселення народів“ у кінці тогож віку майже знищили успіхи христїянства й цивілізації на українських землях. Та вже під кінець IV. в. знову була відновленя (заявлять сз. Йоанови Золототочому) христїянська місія в південній Україні. Але довший час

христїянство не досягало того поширення, що в IV. ст. за часів гегемонії Готів. VII.—VIII. вв. були, здається, добою найбільшого занепаду христїянства на наших землях. Щойно під кінець VIII. в. христїянська віра сягнула знову видатний успіх на Україні вже серед сх.-слов'янських (пра-українських) племен, котрі — користаючи зі спокую, що наступив тоді в українських степах, — заселили півд. Україну й увійшли в безпосередній зносина з христїянським світом. На межі VIII.—IX. вв. русько-слов'янський князь Бравалин — після походу на південний Крим — прийняв разом з дружинниками христїянську віру в вірменській колонії Сугдеї, або Суражі (нині Судак) в півден. Криму. Треба думати, що Бравалин зробив пробу поширити христїянство серед своїх підданих. Але, очевидно, не мав успіху. В кожній разі до серед. IX. в. серед українських племен панувало поганство. В 860 рр. кн. Оскольд і Дир, що прийняли христїянство з Візантії, вдруге пробували поширити христїянську віру на Україні. Вони навіть заснували митрополію чи єпархію (з центром у Київі). Але їх діяльність зустріла вороже відношення з боку нижчих верств суспільства, привязаних до старовини й поганства. З того скористав новгородський князь-норман Олег, з котрим ювовав Оскольд із-за білоруських (кривичських) земель. Спираючись на поміч поганських „низів“ на Україні, сей варязький ватажок заволодів Україною і, вбивши Оскольда, зробився київським князем. Наступила

на довший час поганська реакція. Київська митрополія чи єпархія зникла. Що йно в 940 рр., під кінець князювання Ігоря († б. 948 р.) почалося відродження христїянства на Україні. Колиж влада на Україні перейшла до Ігореві вдови — св. кн. Ольги, наступив на короткий час розквіт христїянства в її державі. Св. Ольга не тільки сама охрестилася, але й робила енергійні заходи до знищення поганства та до христїянізації всіх підвладних їй сх.-слов'янських земель. Спершу шукала вона допомоги в сій діяльності у Візантії. Але в 957 р., підчас її подорожі до Візантії, вийшов у неї з візантійськими Греками конфлікт. Можна догадуватися, що головною причиною сього конфлікту була проба Візантійців накинати Україні свою церкву й політичну зверхність (Греки завсіди намагалися підпорядкувати собі ті країни, які на вертали на христїянство). Після того св. Ольга звернулася на Захід. У 961 р. на її просьбу, був присланий до Київ за христїянський католицький єпископ св. Адальтберт. Таким чином була утворена католицька єпархія на Україні. Св. Адальтберт (котрий пізніше — будучи архієпископом Магдебурзьким — відзначився як ревний місіонер у полабсько-слов'янських землях), за допомогою св. Ольги та її співпрацюючих боярів, енергійно приступив до поширення христїянської віри та боротьби з поганством. Рівночасно св. кн. Ольга з боярами змагала впровадити й інші зміни в життю України та наблизити її до цивілізованих христїянських держав. Але

Найновіше про чрезнайку

Як виглядають тепер тортури в большевицьких тюрмах. — Що таке „Чорний Ворон“. — Як судять по два рази за те саме і вироком арешт змінюють на кару смерті. — Як викрадають людей у військах з чужих держав. — Різні хитрощі.

На днях утік з большевіль. б. офіцера котчакської армії Ф. Ф. Григорієв, котрий перед парі літами повірив зазивам совєтської влади, щоб вертати з еміграції. І він свого часу вернув був до СССР. Як тільки перейшов границю, його таки зараз увязнили чрезнайкою і продержала в Мінську в тюрмі ні менше ні більше, тільки два роки — під закидом, що він шпїон. Тепер Григорієв утік і подав у російським демократичним дневнику „Рудь“, котрий виходить у Берліні, отсі відомости про те, що тепер діється в тюрмах чрезнайками.

Про голод і грязь, котрі царять у тюрмах мінської чрезнайки (ГПУ) нема що й говорити. Камери переповнені „до отказа“. В кімнатах призначених на 25—30 людей, зіпхано около 150, мужчин і жінок разом. Режим як найострійший. Для в'язнів, котрих чрезнайкою малесенькі, темні келї („одиночки“) величини одного до двох метрів. Там аж до вироку обходяться з ними с'як-так, а потім піддають тортурам, „щоби признавалися“. Тортури такі: Через засудженого перепускають електричний ток з усе зростаючою силою, здавлюють пальці в т. зв. „гільзових рукавичках“ і провадять на т. зв. „пробний розстріл“.

Страшні болї приневолюють тортурованих „признаватися“ до всего, чого хочє від них чрезнайкою, навіть до річей, про які перший раз в життю чують.

Хоч які страшні дві перші згадані тортури, то т. зв. „пробний розстріл“ найстрашніша з мук. Та мука звичайно остання, бо потому таки дійсно розстрілюють. Відбувається вона так:

Перед пробним розстрілом дають нещасному мученикови кілька днів на роздумування. Потому він бачить, як до воріт заїжджає „Чорний Ворон“. Се

ФУТРА ГОТОВІ ТА РІЖНОРОДНІ СКІРКИ по дуже низьким цінам поручає новостворений СКЛАД ФУТЕРТУХ І СПІЛКА Львів, Скарбківська, ч. 3. 275 5—15

автомобіль, що возить людей призначених на смерть. Вязня зі звязаними руками виводять з камери довгим коридором, де напроти бачить він білу домовину, забризкану якби каплями крові. При виході сковують його залізними кайданами й саджають в „Чорного Ворона“ та везуть під лісок коло Мінська, де вже зроблені всі приготування до розстрілу: виконана яма і стоїть чекіст з рушницею. Нещасному в'язневі востанє кажуть, щоби „признався“ до всіх своїх „злочинів“ і видав „спільників“. За кілька мінут видають при нім останні розпорядження в справі розстрілу. На жертву наводять рушницю і знов кажуть: „Признайся!“ Ще кілька хвилин і тортура скінчена...

Недавно піддали такій тортурі якогось Ассаулова і потому дійсно розстріляли.

Весною сего (1928) року розстріляли в Мінську без суду і слідства польського підофіцера Івана Романовського, котрий сидів там два роки в тюрмі. Польща предкладала в обмін за нього увязненого большевика, але його таки задержано й по рідї тортур убито в 6. камері на другим „подвалі“. Майже рівночасно з ним розстріляли Арсенія Власіна, б. секретаря мінського губернського управління, також за шпїонажу. Зразу засудили його були на 4 роки тюрми. Але потому взяли на тортури й розстріляли. Католицького священника Віктора Вербінського і православного Константина Рудаковського вислали на три роки в тюрми на страшних островах Соловках лиш за те, що вони не хотіли прийняти пїрваних совєтських грошей.

У хвилі коли оповідаючий се втік, засуджено на розстріл б. поручника царської армії Івана Гіля „за контрреволюцію“. Аого видав товариш, б. офіцер саперного баталіона Федір Грач, котрий також був під розстрілом. Гра-

чеви замінили розстріл на 10-літнє перебування в т. зв. політичній ізоляторі. Тоді Грач перейшов зовсім на службу до чрезнайки і його випустили.

Цікаві річі оповів Григорієв про Петра Ромашейку, начальника латвійської шпїонажи. Його схопили в Латвії та в мішку викрали через кордон. Він перейшов на службу чрезнайки й видав 120 людей, з котрих багато схопили і розстріляли.

Не менше цікава історія большевицького шпїона, Іллі Халімоньчика, котрого увязнила польська влада. По освободженню Халімоньчик утік до Мінська. Але йому взяли за зле, що опустив Польщу й засудили на кару 5-літньої тюрми на Соловках.

ГАРСОНКИ, Светери в новоствореним магазині **казочно дешево!** 243 6 **КОПЕРНИКА 17.** 7—30

Не менше поучаюча історія Анатолія Мироновича. Він приїхав до Мінська і „зголосився“ до чрезнайки з заявою, що його прислав уряд Латвії для шпїонажи, але він не хоче шпїонувати СССР. Тоді чрезнайкою дала йому 50 рублів і лучшу кімнату та казала мовчати, поки не виробить для нього інструкції. За короткий час одержав Миронович 1.000 рублів і вів гуляще життя. Потому послали його в Латвію, де директиви давав йому большевицький посол в Ризі. На дорогу дали йому 1.500 рублів, а посол в Ризі додав 500 рублів. За те Миронович уложив плян висадження латвійського моста на Двіні, але виконати його не міг. Тоді большевицькі агенти викрали його з Латвії, доставили в СССР. і там мін-

знову христїянська й цивілізаторська діяльність князівського уряду й боярства зустріла опір з боку поганських „народних мас“, на чолі котрих станув сям разом підрісний син Ігоря й св. Ольги — Святослав. Вибухло повстання. Св. Ольга була усунена від влади; чимало бояр побито („отъ бояръ и смерть мнози прїяша“, каже літописець). Св. Адальтберт, переслідуваний поганями, ледве втік з України. Владу обняв Святослав, прихильник старинних погансько-„лидарських“ традицій, старого ладу життя й поганської віри. Але сям разом поганська реакція була коротка. Святослав недовго перебував у Київі. Вже через два роки по перевороті він розпочав свої далекі походи — у надвольтькі й надкавказькі краї, на Кавказ і нарешті в Дунайську Болгарію. В кінці Святослав передав київський престіл синові Ярополку (в 969 р.), а сам хотів остаточно оселитися в завоєваній ним дунайській Болгарії. Але Греки витиснули його з Болгарії. Повертаючись на Україну, загинув (972 р.) у битві з Печенігами, яких Греки підмовили до нападу.

Безперечно, св. Ольга постаралася познайомити Ярополка з христїянською релігією й виховати в нім пошану й любов до христїянської віри й культури. Літопис каже, що св. Ольга мала навіть намір охрестити свого вихованця Ярополка, але не відважилася се зробити, боячись Святослава.

Нема сумніву, що Ярополк дуже прихильно ставився до христїянства, протегував христїянським і піддержував зносини зі Св. Римським Престолом. Се визнають всі дослідники початкової історії христїянства в Сх. Слов'янщині. Так само не може бути жадного сумніву, що христїянство на Україні за часів Ярополка, по смерті Святослава, ширилося не з Візантії, а з Заходу. Як свідчить тогочасний історик Яхя Антохійський, довший час по смерті Святослава відносини між Україною і Візантією були дуже неприязні. Головною причиною їх неприязні була очевидно загибель Святослава, в котрій найбільше винні були візантійці. Переміши Святослава, вони заклали в нім мірову угоду, а слідом за тим підмовили до нападу на Святослава Печенігів. В битві з ними полягли Святослав і більша частина його рїйська. Крім того, неприязне відношення Ярополка до Візантії* пояснюється може також впли-

вом св. Ольги, котра мала в свій час конфлікт з Візантією й, розчарувавшись у візантійцях, завязала тісніші зносини з Заходом і заложила (як ми вже згадували) зах.-христїянську єпархію на Україні. Через ворожнечу з Візантією за часів Ярополка, неможливе було поширення христїянства з Візантії. З христїянськими країнами Закавказзя, котрі давніше мали були, здається, значний вплив на розвій христїянства на Україні (нпр. за Бравалина, що прийняв христїянську віру в вірменській колонії, за Ігоря котрий деякий час із військом перебував у Закавказзі), зносини України за князювання Ярополка дуже ослабли. Торгівля України з сусідніми державами, з Бардтами та з Візантією в добу Ярополка була значно більшою й важлишою, ніж зі східними країнами. Головна увага Ярополка звернена була не на схід (або південний схід), а на захід і північний захід. Отже з трьох осередків христїянства, котрі впливали на розвій христїянської віри й культури на Україні перед Ярополком, — Візантії, Закавказзя й христїянського Заходу, за часів Ярополка христїянство на Україні могло поширюватися лише з Заходу. Се цілковито потверджують й літописні відомости про зносини Ярополка з Апостольською Церквою й з германським імператором, деякими західними джерелами ітд.

* Ворожї взаємовідносини між Україною й Візантією впливали очевидно з неприязного відношення України до візантійців. Се бачимо з того, що візантійський уряд скоро по смерті Святослава робив пробу навязати добрі відносини з Ярополком і прислав до

нього послів з дарунками чи даниною. Але в Київі, очевидно, вже не вірили Грекам. (Дальше буде.)

ська чрезвичайка засудила його на 10-літню ссылку на Соловки (на Білим Морі) без права амністії.

Так виглядає зміст оповідань Ф. Ф. Григорієва тільки про деякі прояви большевицької „справедливості“ та судової процедури чрезвичайки в однім Минську. На тій основі можна собі представити, що діється там на нашій нещасній Україні, котра відповідно до бажання своїх безбожних „лівих“ провідників знайшлася під страшною владою безбожного уряду СРСР. В світлі таких фактів можна собі також виробити відповідну оцінку тих наших редакторів і агітаторів у Галичині, котрі в часі виборів захищали „гарну державу за Збручем“.

На міжнародну виставу преси

(Від власного кореспондента).

VIII. Ultima Thule (Ісландія).

І вона здобулася на світову виставу своєї преси і книжки!... Ultima Thule, найбільша з білих, країна леду „Eisland“ і нагого каміння, котрою потрясають страшні вулкани...

Очам своїм не вірю — тим більше, що у великій каталогі вистави на 400 ст. тексту і пару сотнях оповісток не знайшов я ні згадки про неї.

Але єсть! Онде стоїть і представляється всьому світові у своїй маленькій, білій як сніг кімнаті, з синіми хідниками. Виразно написано: Ісландія. Маю в сім році, 1928-ім 102.000 (сто дві тисячі душ) населення, а столиця Рейкьявік має 23.000 людей. Я самостійне королівство, звязане з Данією персональною унією. Маю свій власний університет, кілька середніх реальних шкіл і бібліотек та — 60 (шістдесят) органів преси і тількио друкарень!...

На сто дві тисячі населення!... Се вже разом з малими дітьми... Так кожний галицький повіт має тільки або й більше. І шістдесят органів преси! Неймовірно, але правдиве. Поділіть число населення через число тих органів, а побачите, як люде читають і очевидно платять за те, бо інакше неможливо булоб удержати та 60 органів немож.

Та коби то лише — преси. Але ось стоять печатані там книжки... І які книги! Просто з „дива не сходжу, чи се справді продукція тої розмірно невеликої країни серед моря, де три четверті простору займають „екляри“ (гори покриті вічними ледіцями) і снігова пустиня і т. зв. „гравни“ (зовсім нагі“ величезні поля каміння котрих страшна пустка, як згідно кажуть очевидці, не дається описати. Тільки де-не-де видніють там на високорівнях „гайдари“) з рідкою травою, де пасуться віви, головне „богачтво“ убогих Ісландців, котрі часто терплять голод: бо риба не все певна, а зарази винищують отари їх овець.

І якже вчасно зачалася там духова продукція!

І як заповідливо збережено старі рукописи ще з 12 століття! Збережено — мимо страшних знищень тої країни вибухами 29 вулканів, з котрих сім вибухає правильно, збережено — мимо таких страшних зараз, як та, що в рр. 1402—4 знищила 66 прц. всего населення, котре і без того ніколи не було велике і все було дуже змінчиве в числі та рідке. Ось деякі цифри:

В р. 1703	було	там	50.444	душ
„ 1769	„	„	46.201	„
„ 1786	„	„	38.142	„
„ 1902	„	„	78.489	„

А тепер там усього — 102.000 людей. Простір можливий до замешкання виносить усього 42.068 кв. клм., отже куди менший, ніж у Галичині!

Сніг-паде в Ісландії цілий рік, а від вересня аж до мая ніч панує... Лісів нема... Найкраще можна ще зустрінути рідко розкинену березу (Betula Carpatica), але й вона виступає звичайно тільки в формі корчі... Звіриний світ дуже убогий. Ще найчастіше можна побачити лиса і — спеціальну ісландську миш (котра живе тільки в Ісландії). Цікаве, що рена впровадилі на Ісландію доперва в 18 столітті, а саме в р. 1770. До сьогодні населення Ісландії

ОСІП СТЕФАНОВИЧ — ЛЬВІВ, — новости для Пань, сукна на мужескі одіня. Англійські крепи на реверенди і папістики для ранше **РОМАН ЗУБИК** поручає 247 П. Т. Отців. 8—30

не може якось звикнути до уживання ренів як домашніх звірят. Вони в дикім стані блукають по високих „гайдарах“. Вже скорше любуються там в конях. Вони малої породи, але певні. Рогатої худоби мало, а свиня — рідкість. Зате собак багато.

Хоч Ісландія довкруги оточена морем і має гарні ріки, чисті як хрусталь і білі як молоко і брунатно-жовті (найбільш відомі ріки Ісландії: Тойрса, Гвіта і Скейдара), — то з риби живе там усього 27 прц. населення, то є лиш около 27.000 людей, головню до полову оселедців. Більшість населення живе з овець: значить „повинні“ знаходиться приблизно в такім стані, в якім наші Лемки, Бойки і Гуцули були тому літ около 80 до 100, коли жили головню з випасу худоби.

Дивна то країна. На її склістім ґрунті тягнуться й багна з теплими стоячими водами (т. зв. „лянгари“) поруч довжезних на милі кам'яних лав і великанських присб (т. зв. „гальзарів“). Є й болотисті вулкани, що метають горячим болотом, нпр. коло озера Миватн („озеро мух“). Дуже там часті сірчані жерела. На горах стоять вічні сніги і леди, там клімат постійно полярний. А на долах мряки і бурі. Страшний ісландський „містур“ (вихор-крутій) ходить по долах і мече вулканічним пороком та часто й людей живцем засипає як у нас часом снігові у великі зими.

Доми в Ісландії з землі і каміння, покриті торфом. Лишень у Рейкьявіку й пару інших оселях є й дерев'яні домики, — се вже люксус.

Історія Ісландії не дуже богата в події. Християнство прийняв Ісландія в р. 1000. В 1056 р. був там уже перший католицький єпископ, опісля повстало ще одно єпископство. З ним прийшли й монастирі та перші школи. До р. 1262 мала Ісландія самостійність (отже втратила її на близько сто літ скорше ніж наша земля). В тім році покорили Ісландію Норвежці. В р. 1380 Ісландія разом з Норвегією попала під владу Данії. Король Християн III, силою впровадив протестантизм. Ісландці боронили свою катоц. Церкву, але не могли встояти. В 17 столітті двічі знищили Ісландію магометанські пірати з Альгеру (в рр. 1627 і 1687). Потому раз-у-раз навіщували ту країну то страшні землетруси і вибухи вулканів, то голодні роки та зарази.

Інтересна новочасна політика Ісландців, котрою вони доторопились повної самостійності. Зачалася вона надзвичайно скромним здобутком від окупантки Данії: в 1843 р. вибороли собі Ісландці право скликування маленького сеймику з виключно дорадним голосом. Видко, не було між ними багато радикалів, котрі гукалиб, що се „зрада ідеалів“, приймати такий сеймик, котрий не має права нічого рішати, тільки може „балакати — до скочу“. І той невеликий сеймик балакав собі й нічогісінько не міг ще поправити, бо гнет був такий, що Ісландцям не вільно було навіть займатися торгівлею на своїй землі: вона була застережена для Данців. Так тривало аж до р. 1854, коли сеймик Ісландії „вибалакав“ знесення заборони торгівлі Ісландцям. І ще „балакав“ 20 літ і в р. 1874 став уже дійсним сеймом своєї землі, хоч мав тільки 36 членів, з того 6 було іменованих данським королем. Від 1903 р. Ісландія видає вже власні паперові гроші. П невеликий сейм (зложений з двох „палат“, висшої: 14 і нижшої: 26 членів) своєю повагою устоявся й помаду довів до того, що сьогодні Ісландія зовсім самостійна монархія, котру дучить з Данією тільки та сама особа короля (персональна унія). Сей звязок Ісландії дуже хосенний, бо через нього одержує вона в тяжких роках поміч від Данії, має змогу коштом Данії мати потрібні її заступства свого населення в чужих державах і т. п. (багато Ісландців є на еміґрації, нпр. в Канаді, де вони залюбки поселюються над озерами, нераз коло України).

Мова Ісландців старо-норвежська, котра там захоронилася від зміни, яким підпала у властивій Норвегії. Устна свідомість Ісландії дуже стара і дуже цікава (особливо її старинні „заги“). Цінні рукописи збереглися від 12 сто-

ліття. Біблія в ісландській мові напечатана була вже в 1584 р. і то велика книга. Як там її розхопили (мимо бідности і мимо дуже невеличкого числом населення) видно по тім, що вже в п'ять літ опісля є нове видання біблії і раз-у-раз нові.

А перші релігійні друки появляються там ще скорше, бо в 1534. Перший роман вичепатано там МССС.VI (1756 р.). Дивлюся — й дійсно дивно робиться. Перший календар вичепатали 1671 р. Ба — онде й енциклопедія поетів ісландських з 1748 р. — і вже друге її видання!

І хто все те конзумував у таких давніх часах, коли всего населення на тій бідній землі було около 50.000 душ?... Але видко, що було кому читати, бо інакше не появлялись такі поважні твори.

Ісландська преса почалася в тім самім році, що й наша — в 1848. Орган „Fjolfur“ — виходив аж до 1919 р. Цікава та витревалість у видаванню (наш перший орган „Зоря Галицька“ впау уже по пару літах — серед пару мільйонного населення на урожайній землі світа!) А онде пишуться річніки органу ісландських жінок „Kvetsnablaði“. Є їх 25 (двадцять п'ять річніків). А онде стоять під склом чудово ілюстровані видавництва. Кольоровані! Дійсно — кольоровані і то якими ніжними красками! А як старанно виконані ілюстрації! Нема варварських пик, які дучаються в „ілюстраціях“ преси деяких кількадесят (!) мільйонних народів, котрих „ілюстратори“ думають, що нпр. очевидно обличчя розбишаки може „презентувати“ ангела пр. в ілюстраціях під Рождество. Сеж факт і то не оден.

Дивлюся я на всю ту працю малесенького племені Ісландців і очей відорвати не можу. На ілюстраціях тиши жінок і дівчат, європейські, гарні. Одяги густовні.

Онде церковня з базальту, торфом крита, стара, почорніла. І чудові види гір тої страшної країни вулканів, вихри і гейзери. А онде — мапа Ісландії — це з р. 1585. І то кольорова! В таких давніх часах така мала країна здобулася на таку мапу...

Дивлюся я на те все се раз і ще раз і ріжні думки находять в ісландській кімнаті...

Св. Отець про кат. пресу.

В Індіях зорганізовано видавання великого катоц. органу п. з. „Curier“ при помочи чина Ісусовців. Св. Отець прийняв на авдієнції редакторів того органу, уклів Ім благословенства й виголосив до них довшу промову про вагу й обовязки кат. преси. Закінчив її так: „Діяльність кат. преси уважаємо за найуспішнішу і тому за найконечнішу апостольську працю“.

„Чого в Мексику так мордуються?“

Під таким заголовком львівська „Праця“, орган славної партії праці, так поучає народ: Там народ не має з чого жити. Чому? Бо всі!! землі і мастки Мексика забрали костелі... Катоц. ксьондзи сильно тримаються землі і хоча власти вже не мають, але мають майно і т. д. і т. д.

Просто вірити трудно, щоб аж такі видумки хтось не соромився пускати в народ, що „всі (!) землі“ мають там катоц. духовні, — коли йм сконфісковано навіть церковні кладовища і їх гласні ризи. Розуміється, сі факти знає кожда інтелігентна людина, отсе знають і редактори „Праці“. А чому! вони виписують неправду? Сю тамницію розяснить собі кожний, хто перегляне інші статті в тім самім числі, де хвалиться відносини в більшості, котра буцім то навіть пенсії дає хлопам на старість...

ДОПИСИ

РЕКОЛЕКЦІЇ ДЛЯ МОЛОДІ СЕРЕДНИХ ШКІЛ. Такі реколекції відбулися від 2—16 липня 1928. в Станиславіві, у Львові і в Перемишлі. Почин і ініціативу до них дав провідник Марійських Дружин о. д-р Йосафат Маркевич ЧСВВ. Сего року було звич 300 учасників (ниць). Се справді потішаючий прояв між нашою молоді! Бо й передовсім треба сеґо Божого світла і сили, щоб могло йти безпечно і певно дорогою вказаною Христом і Його Церквою.

Се також запорука лучшої і світлішої будучности для нас. Сі молоді люди, се будучі діячі нашої суспільности. А як вони від молодости переймуться високими ідеями Христової науки — то пізніше не так легко зйдуть на манівці, тай не підуть за тим, що вороже Церкві і Христовій науці. Наша християнська суспільність повинна щиро підперти сей почин і заохочувати в будучности всю нашу молодь до участі в таких реколекціях. Вже час, щобі вся наша інтелігенція зрозуміла, що відродження нашого народу і надія ліпшої будучности є тільки на основі науки Христа і в злуці з Христовою Церквою. Всякі інші дороги і способи до ушасливлення нашого народу — є фальшиві і блудні. Тому вже від молодих літ повинні ми вкорінювати в нашій серця високі ідеї Христової науки, щобі опісля принорювати до них діле наше життя. А се яказ мають на цілі відбуті реколекції.

Тому і не дивно, що всі три наші Преосв. Єпископські Ординаріати щиро підперли сі змагання. Щира Ім подяка, що так радо підпомагають сей правдиво християнський і католицький рух між нашою молодію. — правдива дяка всім Отцям, що схотіли потрудитися в цих реколекціях — а певно, що найбільше вдоволені сі, що брали участь в самих реколекціях.

Заохочуємо всю нашу молодь до участі в таких реколекціях, а в сей спосіб багато причинимося до лучшої долі нашої суспільности і цілого нашого народа. Так сповнимо клич покійного Папи Пія X.: „Всьо обновити в Христі!“

о. Іван Погорецький.

ЛІСКИ коло Бель. (Посвяченне обраїв Страдань Пресв. Богородиці. — Відпустове свято). У відпустове свято Состраданія Пр. Богородиці дня 22 червня п. р. вложено на Білостої в Лїсках мноґочисний камінь у вінець пошани-літнїзму до Страданій Матїнки: відбулося торжественне посвячення сімох „Ікон Страдань Матері Божої, — творів нашої славно-звісної артистки п. Олени Кульчицької з Перемишля. Ікони страдань Пр. Богородиці, у виконанні яких наша артистка вложила весь азбїт своєї творчої культури і великого таланту, мають безперечно високу мистецьку цінність. Вони виізаються глибоким чувством і незвичайною силою виразу; особливо образи, на яких зображено, як „часу терпіння, гіркоґо болю Матї з сїном шлїть аж до „враню“, роблять на глядачях сильне, потрясаюче вражіння.

Ці образи Страдань Пресв. Богородиці стануть для побожних прочан невичерпаним жерелом віри і потїхи серед тернистої дороги життя. Вдивляючись три молитві в ці ікони, побожні відпустовці будуть находити лік і полєкшу на тілесні і душевні терпіння, серця їх будуть наповнятися пошаною, вдячністю і ладією на Неї — цеї Царниї Мучениць, матері сімох мечів болю, які пробили її воблаче серце, ці ікони будуть відкриті прочанам цю силу духа, яка є запорукою вічного життя. Неодному поможуть ці образи віднайти загублену віру і „каючись будити мертву душу“ та через принятія св. Тайн розвеселити своє засумчане, гірше серце.

В цих образах Страдань Божої Матері відчуваємо тірке лїхотївї нашої поневоленої батьківщини, ці злидні, кривди і несправедливості, що дають болю кождо українську душу. Мноґострадална Божя Матї, це могоуґа заступниця нашого мноґострадалного

українського народа, навчає нас, що „у терпінню побїди сила, що в злидних волю треба кувати“; Вона впливає в наше серце ладію, що „ми покреснені з тюрєм могли, що мине неволя і зацївите ще кращий час“; Вона каже нам „складати в жертві наші терпіння за України шастї і долю“, як сїлїває в прекрасних піснях до Преч. Дїви Марї.

Невичерпаним заходами о. Рїсцького, пароха в Лїсках, св. відпустове місце на Білостої, положене на межї незвіданої Холмщини, з кождим роком підноситься на належну висоту релїгійного і народного задання. Церогїще відпустове свято Страждущої Матері Божої, яке зачалось вечірним Богослуженнем, супількацією і наукою нашого золотогоуето проповідника о. М. Дороцького випало величаво. Двохторгову площу заняли фіри відпустовців, які прибули навіть з далеких сторїн, щобі віддати постїи Страждущї Матїни та збогатити свою душу духовними ласками. Висповідались всі прочани, які бажали приступити до св. сповїди. Коло двох тисяч богомольців оновило свої душі в св. Тайні Покаяння. Подвійну важку духовну працю мусїли виконати о. о. сповїдники, тому, що лише половина запрошених отїв душпаствїрів прибула з духовною помічю. В часї відпустових Богослужень виголосили проповіднї о. о. Дороцький, Вахївський і Капубїнський. По скїнченїи Богослуженню величезний здиґг прочан залїг обширне місце коло відпустової, новоспрїдженної криниці, щобі взяти участь у водосвятїю та набратн до дому посудинну свяченої — цїлющої води. Вдоволені ободренї на дуї та перенїтї сильною надїєю на могоучу поміч Страждущої Матїнки вертали побожні прочани з Білостоцького відпусту.

Учасник.

ОКУЛЯРИ, ЦВІКЕРИ і ЛЬОРНЕТКИ
від найдешевших до найдорожчих
порукає фірма
ЛЕВ АППЕЛЬ і СКА
львів, леґіонів 1. і 3.
Репарації виконуює скоро або відворотню 212 а поштою. 12—30

РАДОЦИНА (пов. Горлиці). Є на Лемківщині село Радоцина в Горлицькім повіті, забуте всім, тільки не забуте всякого рода просвітителями. І тут минулоґо року в липні зайшли схизматїцькі висланники і підмовами тай погрозами „навернули“ людей на „праїдну православу віру“. Остало одначе менї ще гарне поле праці між шкільною дітворю. Але й тут прийшлося менї стрїнути великі перепони. Учителькою є п. Олена Соболевська. Не знаю яким правом час від часу втручується вона в школі своїм мужом, котрий також мїшається до заряду школи. Надто маю певні данї, що паньство учителї симпатизують також з православним рухом. Вистарчїть сказати, що католицьку церкву оминають, а беруть участь в схизматїцьких богослуженнях. Помимо того якийсь час був зглядний спокїй.

Небавом прийшло до отвертої боротьби. Коли схизматїцький батюшка у велику пятницю насильно в гр. катоц. церкві в прилученїи селї заложив плащенїцу, а я сповняючись обовязки пароха, усунув її, так тоді учителька п. Соболевська виспалася лайкою на адресу католицького духовенства.

Знова дня 19. травня, підчас науки релїгїї, вїйшов до класи п. Соболевський і власновільно забрав діти на схизматїцький похорон. На мій спротив заявив, що ученики ходять і на жидівські похорони. В тім випадку померший не був школярем, бо вже давно перестав до школи ходити. Відтак дня 14. червня учителька дала вільний день від науки, щобі діти могли взяти участь в схизматїцькім богослуженню.

Зате, коли я 25. травня повідомив п. учительку, що 29. травня буде для шкільної дітвори сповїдь, то спротивилася це-

му зарядженню, кажучи що треба заповісти тиждень наперед.

Опісля я довідався, що такого зарядження нема, а чотири дні аж надто вистарчали, щобі повідомити Пов. Шк. Раду. Через це загалом не було шкільної сповїди. Якщо ходило відпровадити діти на схизматїцький похорон, або з нагоди якогось схизматїцького свята звільнити дітей від науки, то на це не треба було аж тижня наперед, щобі повідомити Повітову Шк. Раду. Також не уважала п. учителька вказаним повідомити мене про конець шкільного року, ані дати менї класифікаційний дневник до виповнення.

Дітей учить, що як довго в школі, то мусить бути Українцями; (слово: Українець усьогожне з гр. кат. віроїсповіданням), а коли вже вийдуть зі школи, то будуть могли стати православними. Як при такім трактованню катоц. священника зі сторони учительки, мусить виглядати наука релїгїї, не треба говорити. Діти прямо нехтують всякі поучення, а година релїгїї стає невиносимою. Серед таких обставин вплив катоц. священника стає неможливий. А найсумніше це, що та учителька є донькою гр. кат. священника, котрий ще живе і є парохом в нашій дієцезї.

Про ті сумні відносини я вже повідомив Пов. Шк. Раду в Горлицях. А тепер подаю це до відома загалу, а з окрема нашій соймовій репрезентації, щобі могла поклякитися, якого то рода просвітителїв послають нашим дітям. Це також вказує, якими засобами ширяться на Лемківщині нещасна схизма.

о. Константин Дацько.

Як жити в літі?

В „Епоці“ оповїстив Д-р Хлодецкий отсі приписи про те, як треба жити в літі:

Кожда пора року має властивї собі хвороби. Нпр. в зимї люде хорують найбільше на запалення легких, в літі на хвороби кишок і жолудка та на дезинтерїю, котра тепер лучається дуже часто і спроваджує навіть смерть.

Ради на те такі: Треба бути обережним у прийманню харчів, не оступжувати нагло жолудка студеною водою і мороженіи, бо з того походить тяжке запалення кишок. Найлучше в жару пити холодний, легкий чай з цитринною, бо найновішї дослїди відкрїли, що в цитринї є вітаміни, конечні для здоровля.

Особливо увагу треба звернути на чистоту колодязів, бо в них часто криються бактерїї тифу й дезинтерїї. В літі взагалї треба меньше їсти, ніж у зимї, бо в спеку жолудок слабше травить. Молоко, особливо квасне, ярини і салати, се найлучший харч в літі. Але й на чистоту молока треба звертати увагу, а беруть участь в схизматїцьких богослуженнях. Помимо того якийсь час був зглядний спокїй.

Небавом прийшло до отвертої боротьби. Коли схизматїцький батюшка у велику пятницю насильно в гр. катоц. церкві в прилученїи селї заложив плащенїцу, а я сповняючись обовязки пароха, усунув її, так тоді учителька п. Соболевська виспалася лайкою на адресу католицького духовенства.

Знова дня 19. травня, підчас науки релїгїї, вїйшов до класи п. Соболевський і власновільно забрав діти на схизматїцький похорон. На мій спротив заявив, що ученики ходять і на жидівські похорони. В тім випадку померший не був школярем, бо вже давно перестав до школи ходити. Відтак дня 14. червня учителька дала вільний день від науки, щобі діти могли взяти участь в схизматїцькім богослуженню.

Зате, коли я 25. травня повідомив п. учительку, що 29. травня буде для шкільної дітвори сповїдь, то спротивилася це-

Читайте „Нову Зору“!

Ілля Мечників-Спадаренко

(З приводу 15-ліття його смерті)
Недавно на Вел. Україні урочисто обходили п'ятидесяті роковини смерті Іллі Мечникова-Спадаренка, відомого в цілій світі бактеріолога, одного з найбільших українських учених.

І. Мечників-Спадаренко народився в 1845 р. в шляхетсько-поміщицькій родині на Харківщині. Освіту дістав у Харківській гімназії та на природничий відділ Харківського університету. В 1864 р. скінчив університет, а три роки пізніше став доцентом зоології в Одеському університеті, потім короткий час був доцентом Петербурзь. ун-ту, а в 1870 р. обраний був професором зоології Одеського ун-ту. В 1860-их та 1870-их рр. випустив у світ цілу низку (більше восьмидесяти) поважних наукових праць, писаних переважно німецькою мовою, по зоології (головно по ембріології та по історії нижчих видів тварин) і також чимало цікавих науково-популярних статей і книжок („Про лічничі сили організму“, „Нарис науки про походження видів“, „Сучасні напрями в біології“ і т. ін.).

Іноді в науково-популярних статтях Мечників торкався й більш загальних тем — філософічних, педагогічних, то-що (нпр. у ст. „Виховання з антропологічного погляду“). В 1880-их рр. Мечників спеціалізується в галузі патології, особливо ж бактеріології. В 1883 р. видає він дві праці німецькою мовою, що мали впрод епохальне значіння в історії медицини („Untersuchungen über die intracelluläre Verdauung d. Wirbellosen“ і „Über mesodermale Phagocyten“). В цих працях розвинув М. теорію фагоцитів. Фагоцити се — по теорії М. — клітинні складники в крові, пристосовані до боротьби з бактеріями та инш. чужородними складниками, що попадають в організм. Вивчення „діяльності“ фагоцитів, тобто оборони організму живих істот, зокрема людей, від бактерій повинно, на думку М., як найбільше сприяти розвитку терапії. Слідом за згаданими двома працями, видав Мечників низку інших ґрунтовних дослідів по бактеріології та взагалі по патології. В 1886 р. став директором бактеріологічної станції в Одесі, а через два роки станув на чолі одного з відділів славновісного Інституту Пастера в Парижі. На сім становив пробу двадцять і п'ять років, до своєї смерті в Парижі 1913 р., продовжуючи свої бактеріологічні студії, кінцевим завданням котрих — по словам самого Мечникова — була боротьба з хворобами й старістю. Крім фахових наукових праць, перебуваючи в Парижі, продовжував Мечників випускати й науково-популярні розвідки, в котрих популяризував висліди своїх наукових студій. В тих розвідках не раз звертав Мечників увагу між инш., нпр. на нерациональне їдження людей (особливо в старшій віці), вказував на шкідливі наслідки частого вживання м'яса, й т. ін.

Дуже багато в наукових і науково-популярних працях Мечникова є безпечно слушного; праці його мали величезний вплив на розвій патології, а посередно й терапії, хоч сучасна наука

Вартий уваги факт, що найвизначніші учені України на Вел. Україні найвизначніші свої твори писали частіше в зах.-європейських мовах, ніж в російській мові. Нпр., найвизначніший український математик М. Остроградський більшість творів написав по французьки; брат Іллі Мечникова-Спадаренка Лев, визначний історіограф, важливі твори теж видав по французьки; відомий соціолог Макс Ковалевський видав кілька важливіших праць по французьки та по англійськи; знаний філософ і методолог права Б. Кистяковський найважливішу працю свою написав по німецьки, і т. д.

вже не все приймає з теорій Мечникова. Значно слабші від фахових (бактеріологічних і т. ін.) наукових і науково-популярних праць Мечникова ті його писання, де він торкається питань філософічних і т. ін. Великий учений у своїй галузі, Мечників не мав широкого й продуманого світогляду; іноді в його раціюваннях „метафізичного“ характеру можна знайти просто наївні твердження, дивні в устах великого ученого. Тому ті його твори, де він висловлює свої загальні погляди (метафізичні) не мають поважного значіння. Але, як учений — бактеріолог Мечників був одним з найбільших світил європейської науки. І Україна має право пишатися, що дала цивілізованому світові такого видатного ученого.

Т-во „Бойківщина“ в Самборі

Дня 16/6 1928 р., відбулися перші загальні збори Товариства „Бойківщина“ в Самборі, на яких вибрано таку Старшину: Д-р Вол. Гуркевич — голова, радн. Вол. Курчак — заст. голови, проф. Д-р Мих. Скорик — секретар, Д-р Вол. Кобільник — касієр, проф. Іван Філіпчак — завідатель музею, проф. Антін Княжинський — реф. видавництва, радн. Микола Івасюк — реф. архіву; заступниками Старшини вибрані: Іван Горбачо та проф. Наз. Лихицький. До провірної Комісії вибрані: проф. о. Мих. Юзвяк, проф. Карло Шумний і радн. Василь Бережанський.

Крім цих основників Т-ва „Бойківщина“ є: проф. Микола Лашкевич, якого за цінні вказівки і дари з нагоди його 90-ліття іменовано почесним членом, Іван Туркевич, б. президент Окружного Суду з часів З. У. Н. Р., о. Дмитро Гордінський, декан, проф. Теодор Біленький, дир. директор укр. семінара, ем. радн. Вол. Козакевич, проф. Гнат Мартинець, інж. Юліян Нижанковський, радн. Вол. Граб, Дмитро Кульчицький-Ручка антикар, директор Народної Торговлі Петро Шумський і купець Лука Нагірний.

Ціллю Т-ва „Бойківщина“ між иншим є: підвищення культури, пізнавання побуту, природи і світогляду бойківського племені, зберігання старинностей через удержування музею і архіву.

Виходячи з расово-територіального принципу Т-во змагатиме до причування думати категоріями не років а століть, на давній традиції будувати новітнє життя і новітню культуру. В тій цілі видавати буде періодично „Літописний Листок Бойківщини“ з ілюстраціями, вести і доповняти „Альбом“ особливо для Бойківщини заслужених громадян, а то в міру спроможности фондів.

Розділ праці обнімає референтів а саме: природи, археології і історії, літератури і мови, етно-графії-льогії, соціології і статистики, демонології і ворожбицтва, звичаєвого права, народної медицини (нпр. збирання і використання лічного зільництва), економіки, мистецтва і архітектури. — Ближші пояснення будуть надруковані в першій випустку „Літопису Бойківщини“, а покищо треба звертатися на адресу голови колегії референтів проф. Івана Філіпчача в Самборі вул. Огородова.

До музею-архіву призначено з півтисяті предметів. Маємо вже кости мамута з трьох повітів Бойківщини, а то з турчанського, самбірського і рудецького, кремінні сокири, дуби (залізні кайдани на руки і ноги), роги лося, церковні ризи, плащенці патеріці, кадильниці, старі книги, шематизми, з 1836 р.), відозви (Гол. Руської Ради з 1849 р.), Універзали Центр. Ради виборчі..., значну

кількість старих грошей (мідяних, срібних, паперових), писанок, часописей, дерев'яний віз і плуг, стару зброю, мінерали, птахи, зілля і т. д. електричний дзвін Т. Старуха з часів обструкції в австр. парламенті, спомини про Івана Франка, Качковського і т. д. Всі предмети одержало Т-во даром, а жертводавцями є: Микола Лашкевич, Д-р Вол. Гуркевич, Іван Яновський, Михайло Кобилецький, Діоніз Дашо, Д-р Бронислав Менкес, Іван Філіпчак, Антін Княжинський, Володимир з Косоноцьких Савицька, о. Іван Мельник з Берегів, Олександра Кишакевич госп. з Сільця, Д-р Анатоль Мельник, радн. Володислав Курчак, Д-р Вільгельм Прост, Іван Гопішин, А. Юркевич бронзівник і виробник церковних річей, Іван Горбачо, Дмитро Кульчицький-Ручка, Карло Шумний, Євгенія Більо, Д-р Людвик Тіргаз, Онуфер Пашак, директор Народної Гостинниці зі Львова, інж. Юліян Нижанковський, Михайлина Лашкевичівна уч. семінара, Д-р Володимир Кобільник, Д-р Оскар Тайбелес, Д-р Володимир Штойков, Н. Саноцький, Богдан Яворський з Борислава, Микола Айдаров емігрант з Полтавщини, Теодор Ткач, Іван Туркевич, Марія Дашова зі Старого Самбора, Антін Гулла, Александер Кучера, Василь Бережанський, Микола Івасюк, Петро Барнович, Евдокія Ясеницька, Григорій Федичин, Давид Екерт і Іван Сосенко — всі (при котрих не згадано місцевости) зі Самбора.

Зібрані матеріали се лише початок, бо величезні скарби порозкидані є між народом як старі книги, шляхотські диліпи на пергаміні, селянська ноша, посудина з дерева і глини, яку на наших очах витискають чужі фабрики, незгасимі скарби устної словесности (пословиці, пісні, казки, перекази, нпр. про Доббуша, опришків, демонів і т. д.) архаїчні слова і звороти. Вдичне поле до розсліду топографічних назв (місцевостей, назви поодиноких нив в селі, назви гір, рік, та замітні перекази зв'язані з цими назвами і т. д.).

Пожадані є спомини і всякого рода матеріали, що відносяться до визвольної боротьби українського народу, а в першій мірі У. Г. А. і участі в ній Бойків.

Підписана Старшина з доручення загальних зборів звертається отсим до цілого українського громадянства, а в першу чергу до Бойків і Бойкинь з закликом: пам'ятайте при кожній нагоді про Т-во Бойківщину, а при збиранні предметів присилайте (під адресою: Т-во Бойківщина в Самборі, до рук адв. Д-ра В. Гуркевича), та вступаєте в члени Т-ва. Вписове вносить 1 зол., а річна вкладка 12 зол. (для замисцевих може бути обнижена на 6 зол.).

Зокрема звертається до молоді середніх шкіл, щоби час ферій виписувала на призибирання давніх пам'яток, вишивок народної ноші, робила знімки характеристичних типів бойківського племені і види з природи.

Самбір, дня 4. липня 1928 р. СТАРШИНА Т-ВА „БОЙКІВЩИНА“.

ВІД РЕДАКЦІ. Горячо поручаємо оде нове Товариство нашому Громадянству, та витяємо сердечно новий, дуже важний почин для дивлення нашої культури. Тим більше радіємо з освоення цього Т-ва, що наш орган являється горячим прихильником і пропатором ідеї наукового регіоналізму і саме цього року призначити цему питанню 2 статті пера Ів. Кривецького п. н. „Регіоналізм“ (ч. 4. і 8.). Автор цих статей м. п. найважлив, що на сім полі галицької України виробили ще дуже мало і що „найменше уваги припала до себе Бойківщина“, та висказав саме побажання, котрі є метою Хв. Т-ва „Бойківщина“. „Во пізнання своєї Землі-Батьківщини, се скріплення любови до неї, се покладення трієких основ під здоровий патріотизм“.

З РЕЛ.-ЦЕРК. ЖИТТЯ

Св. Отець жертвам голоду в Китаю (КАП). Св. Отець переслав Товариству Допомоги Голодним у Китаю чек на 400.000 лір. Число голодуючих Китайців доходить до 10 мільонів. Сю жертву будуть розділювати монаші чини, що ведуть допомогову акцію на землях навішених громадянською війною.

Апостолят молитви. Відпоручники Апостоляту Молитви вручили Св. Вітцю альбом з виказом 731,657,845 молитов, Св. Причастій і добрих вчинків на 93,451,914 духовних діл, котрі на вказані Св. Вітцем інтенції принесли члени Апостоляту з різних країв в 1927 році. Св. Отець дякуючи за цей „духовий скарб“ зазначив, що апостольство молитви є одним з наймогутніших та завзявав, щоби за цим послідував ще добрий приклад католицької праці.

Світовий Евхаристійний конгрес, що відбується в 1930 р. в місті Картагіні в Африці, буде вже тридцятим з ряду. Дотепер не було в Африці ще ніодного конгресу. Переважно відбувалися Евхаристійні конгреси в Європі, один в Азії (Єрусалим), два в Америці (Монтреаль і Шікаго) а найбільший 29. з черги відбується сего року в Австралії (Сідней). 1930 року святкує Інтернаціональний Комітет Евхар. конгресів ювілей 50-ліття свого існування, а рівночасно припадає в тім році 1500-ліття смерті св. Августина, сына африканської землі. Се були якраз моменти, щоби сим разом призначити Картагіню місцем відбуття Евхаристійного Конгресу.

Діамантовий ювілей священства. Кардинал Фривірт, канцлер Апост. Престола святкував сього місяця діамантовий ювілей священства. У сім незвичайнім святі взяла участь австрійська і німецька колонія в Римі.

Чин Домініканів числить під теперішню пору з кардиналів (Фривірт, Боджіані, Рульо), 27 єпископів, 3133 єромонахів, 1096 клериків, 1015 братчиків, 469 новиків, разом 5743 членів. Від 1921 прибуло 1009 нових членів. Чин обнімає 30 провінцій і 2 конгрегації. Найбільша провінція є на Філіппінах і числить 596 членів. Відтак слідує щодо величини провінцій в Пів. Америці, в Голандії, Іспанії, Німеччині, Франції і т. д. В місяях працює 438 отців і 70 братчиків.

ПОЛІТИЧНІ ВІСТКИ

Польсько-литовські переговори. В політичних кругах ходить чутка, що польсько-литовські переговори не відбудуться в Кенігсбергу в половині ц. м., як заповідали спершу. Запевняють, що колиб Литва обстоювала при переговорах у Кенігсбергу, то мін. Залеський не візьме участі в нарадах. Взв'яби за те участь в розмові в Женеві перед сесією Союзу Народів.

РАДЯНЩИНА. Відповідь на польську ноту. Заступник комісара заграничних справ Карахан дав польському послові в Москві Цаткові відповідь на останню польську ноту, яка протестує проти відомої Бухарінової промови. Карахан зазначав, що СРСР і комуністична міжнародівка це дві окремі інституції. Міжнародівка це приватна організація комуністичної партії різних країн і правительсто СРСР не може брати ніякої відповідальности за її роботу. Далше зазначе нота, що не такі факти, як наради комуністичної міжнародівки стоять перепонною польсько-радянському порозумінню, а інші як убивство Войкова, замах на Лізарєва та лагідне трактування російських емігрантів у Польщі.

ЮГОСЛАВІЯ. Засідання скупщини і поголоски про прокламацію незалежности Кroatії. 1. VIII зібрався пораз перший після замаху скупщина. На засідання не явилися опозиційні хорватські послі. Предсідник Періч нап'ятував в острих словах нечуваний акт терору Рачича якого жертвою впало двох визначних членів парламенту та висловив побажання, щоби 3 ранні хорватські послі як найскорше могли повернути до праці. По бесіді предсідника засідання відложено до другого дня. Рівночасно відбулося в Білгороді тайне засідання демократичної партії. Холять поголоски, що хорватські послі думають проголосити відірвання Кroatії від Югославії і тільки персональна унія малаб на далі лучити оба краї. Хорватські часописи пишуть, що відносини між Білгородом а Загребом мусять бути налашдані через зміну конституції.

ФРАНЦІЯ. Француско-англійський компроміс. Вістка про закінчення француско-англійського компромісу в справі обмеження морських зоружень викликала в Лондоні чималу сензацію. Вчорашня Чемберленова заява є предметом живої дискусії в політичних кругах. Француська преса здогадується, що компроміс довершено на цій основі, що Франція признала становище Англії щодо морських зоружень, а Англія становить Франції щодо зоружень на суші й зобов'язується постійно звітлювати Англію про число своїх підводних суден. „Matin“ зазначає, що француско-англійський договір причиниться значно до скріплення розоружної акції держав.

Підписання противоєнного пакту Кельгога наступить 20. серпня в Парижі. Напевно підпишуть цей пакт слідуєчі держави: Злучені Держави, Англія з домінями, Німеччина, Франція, Італія, Бельгія, Чехословаччина і Польща.

МАГАЗИН ФУТЕР
ВІКТОРА ЗІХЛЕРА СИНИ
Львів, пл. Галицька 14. І. пов.
Поручає футур дамські, мужські футури галинтерія. Приймають всілякі кушнірські роботи. Переховування футер через літо. Ціни дуже низькі. 201 14—30

НОВИНКИ

Бурі й градові тучі в Галичині. Онові в Старосамбірщині лютувала сильна буря й наробила по селах великих шкід. В часі бурі впав град, що на території громади Тиха знищив землеплоди й городовину. Рівночасно перейшла буря над добромільським повітом біля Перемишля. І тут упав великий град, що нароби чималої шкоди в громадах: Нанова, Стебник і Штайнфельд.

Повнінь на Далекім Сході. З Москви повідомляють, що ріка Амур виліває далше і грозить залитям цілому ряду міст. Благовіщенськ евакуовано. Літаками перевезено 36.000 мешканців з загроzonych катастрофою місцевостей. Акцію ратункову ведеться при помочи суден.

Залізнична катастрофа. В ночі з 31 липня на 1 серпня на шляху Варшава—Лодзь склалася залізнична катастрофа. Два кілометри від стації Галькувек зударився тїгаровий поїзд із паровозом, що йшов окремо. Оба паровози розбиті, п'ять позів товарового поїзду виколілося. Вбитий старший кондуктор поїзду Осип Малицький, а важко раненіх двоє кондукторів. П'ять людей потерпіло лекші рани.

Трагічний епілоф польського лету до Багдаду. Польський лет до Багдаду покінчився трагічно. Апарат, спадючи в Багдаді на летунський площі, упав на невеличке підвищення, що служило охороною перед повенню, й перевернувся до гори колесами. Летуні з королівської повітряної фльоти поспішили

257 На догідних услївах 7—20 по цінах точно готівкових продає товари текстильні, шовкові й суконні фірма

ЛЬОРЕНЦІ РІНГЛЕР
Львів, вул. Слонечна 9, тел. 15-32.

зараз на поміч, та пор. Шалас, що в нього тріста вискова кість, помер у хвилинку потім. Інші летуні потерпіли легкі поранення.

Промислово-торговельну палату для Волині й воєводства люблинського відкрито в Люблині.

Дорогова адміністрація передана самоврядуванням в Галичині. У „Деннику Законів П. Р.“ появилася розпорядок ради міністрів у справі передавання чинностей б. Самоврядного Виділу ві Львові в осязі адміністрації новим органам та віддання дорогової адміністрації самоврядуванням на території чотирох воєвдств Галичини. Розпорядок увійшов в життя з днем оповіщення.

Перестали виходити польські демократичні часописи „Нова Реформа“ і „Варшавянка“. „Нова Реформа“ має за собою 50 літ існування. „Варшавянка“, котрої начальним редактором був знаний ендке Строньскі, повиться доперва в вересні, але вже не як щоденник, тільки як тижневик.

Арештування вищого магістратського урядовця в Варшаві. В Варшаві арештували шефа акційно-облігового відділу магістрату Станислава Шпорадзінського. Як ствердило слідство, Шпорадзінський присвоїв собі ще перед двома роками акції Банку Людового на суму 4000 рублів. Слідство усталило шкодоу, що він заподіяв, на суму 16.000 золотих.

Підписання противоєнного пакту Кельгога наступить 20. серпня в Парижі. Напевно підпишуть цей пакт слідуєчі держави: Злучені Держави, Англія з домінями, Німеччина, Франція, Італія, Бельгія, Чехословаччина і Польща.

ОПОВІСТКА

КОМУНІКАТ.

Виділ Товариства „Студентська Громада“ у Львові подає до відома всім членам, що на анкеті відбутій дня 20. червня ц. р. спільно з Товариством українських техніків „Основою“ в справі збірки Товариства Прихильників Освіти в часі „Місяця Студента“ вирішено візвати всіх Товаришів і Товаришок до як найенергійнішої піддержки Товариства Прихильників Освіти а переведенні збірки. Виділ Товариства „Студентська Громада“ пригадає рівночасно, що участь в збірці є обовязкова для всіх членів Товариства, що схотять старатися про прийняття до „Академічного Дому“ і користатися з допомог так Товариства Прихильників Освіти, як і „Студентської Громади“ в слідууючому шкільному році. Речинці збірки в поодиноких воєвдствах будуть подані до відома окремими комунікатами в часописях.

Виділ.

Вписи до господарської школи в Милуванно. З дням 1. жовтня 1928 р. розпочинається 7-місячний господарсько-садівничий курс в господарсько-садівничій школі Тов-а „Прогітвіта“ в Милуванно.

Головний Виділ проголосує вписи на прийняття до школи 40 учеників з призначення і удержанням під отсими умовами: 1) Зголошуватися можуть мушчині в віці 16—26 літ, що скінчили найменше народню школу. 2) Кожний ученик має мати свою одіж (в тім одіж до практичних занять) 4 пари біл. 2 рушники, 2 простирала, подушку і покрывель. 3) Учасник платить за удержання, опал. світло і науку по 5 лодьрів місячно з торі, а 15 зол. одноразово в початок курсу за аудиторію інвентаря. Програма курсу на основі програми затвердженної Міністерством Рільництва з 20. X. 1923 ч. 419: 1) Предмети загальної освіти; 2)

З причини
реконструкції
льокалю

„ОЛЬКА“

:-: РИНОК 35. :-: біля Народної Торговлі
уділяє 10% рату

з виставових цін при закупі панчіх, рукавичок, скарпеток, дитячих скарпеточок, всяких трикотажних виробів та жіночого білля. Велика оказія при 72-процентовій ційовій підвишці. Великий вибір — лише тревалі сорти!

основні відомості з науки природи; 3) фахові предмети: рільництво, годівля, молочарство, городництво, садівництво, організація господарства, адміністрація і господарське книговодство, ветеринарія і пасічництво; 4) питання з господарського законодавства, народного господарства та кооперація.

Зголошення на курс належить вносити до 1. вересня 1928 поручено на адресу: Господарсько-садівнича Школа в Милованню, п. Стриганці н/Двстр. До зголошення належить додати почтові значки са 65 гр на відповідь і посвідку родичів, що зобов'язуються правильно платити місячну оплату. Про прийняття і день приїзду повідомить Управа школи по 10. вересня.

Головний Виділ Тов-а „Просвіта“ і Управа Господарсько-садівничої Школи в Милованню. 1-2

ОГОЛОШЕННЯ

Фабрика ПИЛЬНИКІВ Г. МОНЧИНСЬКИЙ

Львів, вул. Волинська 25, тел. 20 18, станія зал.: Львів-Підзамче. Приймає ПИЛЬНИКИ до наскання і замовлення на нові. 282 1-25

З дем 1. ц. м. пере-
ніс я своєю канцеля-
рію з вул. Л. Сапіги
на вул. Гетьманську
ч. 8. і орд. 8—18.

Д-р Бабій Володимир
дентист.

283
1 1

Др. Г. БРУХНАЛЬСЬКИЙ
стоматолог-дентист

ординує в недугах устної ями і зубів
в липні і серпні як передтим
Львів, вул. Галицька 19, II пов. 7-20

ВЗУТТЯ мужеське, дамське
власного виробу

по дуже низьких цінах поручає
:-: першорядна робітня обуви :-: 260
6-27

ІВАНА МАТИКЕВИЧА Львів, Шептицьких ч. 1
напроти св. Юра.

ЦЕРКОВНІ СВІЧКИ

всякого рода

поручає
фабрика **Інж. К. Котецький і С-ка**
Львів 15 — вул. Бічна Кульпарківська 9.
252 Жадайте цінників. 8—12

ДОВГОЛІТНІЙ ТЕХНІК-ДЕНТИСТ
СТАНИСЛАВ ПЕТЕЛЯК

Львів, вул. Малецького ч. 3.
(бічна Зіморівна)

виконує всілякі дентистично-технічні роботи.
256 Порада безплатна. 7—10

„Інвентар Церковний“

— вийшов другим накладом —
справлений після найновіших вимог.

Ціна: опрavl. в тверду окладинку зол. 3.50,
опрavl. в мягку окладинку зол. 2.75,
порторія від зол. 1.50 до 2.50. 2—3

Замовляти: „ДРУКАРНЯ — ЗБОРІВ“.

Повідомляю шап. Публику, що з днем 13. X. 1927, отворив я по 40-літній практиці в першорядних краєвих фірмах

Концес. Заведення електр.-механічне й інсталяційне

при вул. Пекарській ч. 57, у Львові.

Заведення виконує всякі роботи, котрі входять в цей круг, по конкуренційних цінах.

На бажання владжую коштовиси і пляни, переводжу наприви електричного освітлення і моторів в як найкоротшій часі.

263 6—15 **Теодор Трунів, Пекарська 57.**

ДЕНТИСТ

асист. клініки стоматологічної У. Я. К.

Д-р мед. Янковський Мечислав

Спеціаліст в недугах устної ями і зубів.

Дентистичну техніку веде особисто.

Львів, Словацького ч. 18, I. пов.
277 3—15

„КАТОЛИЦЬКИЙ ПРОВІД“

одинокий український католический орган релігійного й суспільного змісту в Злучених Державах Півн. Америки виходить щотижня і коштує річно 20 зол.

Ті, що цікавляться відносинами в Америці, знайдуть у тім органі багато інформацій.

Адреса: „CATHOLIC LEADERSHIP“,
815 N. Franklin St., Philadelphia Pa, U. S. A.
172 19—2

Светери, жакети, костюми гарсонки, камізошки дамські й мужеські, гальки, реформи, панчохи камаші, штильпи, скарпети і т. п.

ПЕРЕРОБЛЮВАННЯ й підроблювання старих трикотажів.

Підношення очок панчіх шовкових і фільдесових.

Виконує з найліпшого матеріялу дуже старанно й по умірених цінах

Трикотажна робітня В. Лібанської

262 Львів, Баторого 34, (мезанін). 6—30

КАНДИДАТИ НА ШОФЕРІВ

записуються тільки на найлучші, урядово уповаженні

КУРСИ САМОЇЗДОВИХ КЕРМАНЧИВ

:-: :-: Й. ГАЙТЛІНГЕР, ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА 16. :-: :-:

Школа найліпших шоферів — запевнений найкращий успіх. **Разом 165 зол. на рати.** Найбільші майстерні. Новітні самоїзди. Визначні фахівці. Пишіть за інформаціями й проспектами. Вписи щодня.

274 5—12

РІК
ОСНОВАННЯ
1878.

На весняний і літний сезон поручає наймодніші

КАПЕЛЮХИ І ШАПКИ

Фірма **АНТІН КАФКА**

Львів, вул. Галицька ч. 4.

Ціни знижені! Вибір великий!
138 26-2

В Централі **ПАНЧІХ**
ПФАУ, Львів, Ринок 19.

найдешевше, бо вхід через сніг.
246 а 15—50

Античні, курантові й новітні
ГОДИННИКИ
прецизійні ГОДИННИКИ
направляє годинникар

ЙОСИФ СМЕТАНА

Львів, Коперника ч. 18.

(напроти палати гр. Потоцького). 10—10
234

ЛЮСАРСЬКА РОБІТНЯ

СЕМЕН КОЗАК

Львів, вул. Бляхарська ч. 14.

виконує вікна і хрести церковні, також залізні огорожі і сіткові — різнож спеціальний виріб ВАГ. 208 в 4-5

Продажа на догідні сплати!!

Машини до шиття

Грамофони, ровери

Кружлівки молочарські

та їх складові часті, кравецьке приладдя і до ручних робіт. Власна майстерня направ

Александр МАЛИМОН

Львів, ул. Валова, 11 а.

МОТОРИ

бензинові, нафтові і т. п.

фабрикати фірми

R. A. LISTER, Co Ltd. DURSLEY

(Англія)

поручає

Клягсбальд і С-ка

Львів, вул. Вірменська ч. 8. Тел. 6-29.

Виключна продаж фабрикати фірми

R. A. LISTER, Co Ltd. DURSLEY

281 на цілу Польщу. 1—4

